

ಹೀಗೆಯೇ ಕಳೆಯಿತು. ಸುಕನ್ಯಾಳಿಗೆ ಯಾವ ಸಂಬಂಧವು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೂಡಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ದಿನ ಸುಕನ್ಯಾಳ ಅಮ್ಮ ಪಂಕಜಮ್ಮ ಮೆಲ್ಲನೆ 'ಅಲ್ಲಾರೀ ಆ ಪುರೋಹಿತ ಹುಡುಗ ಇನ್ನೂ ಮದುವೆಯಾಗ್ಗೆ ಇದ್ದೆ ಆ ಹುಡುಗನ ಯಾಕ ಕಾಣುಕಾಗ, ಹುಡುಗ ಹೆಚ್ಚ ಕಲಿದಿದ್ದೆ ಏನುತು? ನಮ್ಮ ಹುಡುಗನು ಎಷ್ಟದ್ದೂ ಎರಡೇ ಸಂಬಂಧ, ಮಗು ಬೇರೆ ಇತ್ತ' ಎಂದಾಗ ರಾಯರಿಗೂ ಹೌದನ್ನಿಸಿತು.

ಕೂಡಲೇ ಕೆದ್ದಾಯರಿಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿ 'ನೀವು ಅವತ್ತು ಪುರೋಹಿತರೊಬ್ಬರ ಜಾತಕ ತೋರಿಸಿದ್ದಲ್ಲಾ, ಆ ಹುಡುಗ ಇನ್ನೂ ಮದುವೆ ಆಗ್ಗೆ ಉಳಕಂಡಿದ್ದೆ, ನಮ್ಮ ಸುಕನ್ಯಾಗೆ ಕಾಂಬ ಅನ್ನಕಂಡ' ಎನ್ನುತ್ತಾ ರಾಗವೆಳೆದರು. ಅಂತಸ್ತು, ಐಶ್ವರ್ಯ ಎನ್ನುತ್ತಾ ಸದಾ ಮೇಲೆಯೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ರಾಯರು ಕೆಳಗಿಳಿದಿದ್ದು ಅರ್ಥವಾಯಿತು. ಸಮಯ ಬದಲಾದಂತೆ ಮನುಷ್ಯ ಬದಲಾಗಲೇ ಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಿಂತ ನೀರಿನಂತೆ ಪಾಚಿ ಕಟ್ಟಿ ವಾಸನೆ ಹರಡುತ್ತದೆ. ಕೆದ್ದಾಯರು ಅರ್ಥವಾದಂತೆ 'ಹುಡುಗ ಗೋಪಾಲನಿಗೂ ಮದುವೆ ಆಗಿಲ್ಲ, ಅವ ನಾ ಹೇಳ್ತಾಂಗೆ ಕೇಳ್ತೆ, ಆದ್ರೆ ಅವ್ವ ಒಪ್ಪಿಗೆಯೂ ಬೇಕ ಕಾಣೆ, ನಾ ನಾಳೆಗೇ ಉಳ್ಳೂರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅವ್ವ ಕಂಡು ಮಾತಾಡ್ತೆ, ಹಣ್ಣಾ, ಕಾಯ ಅಂತ ಫೋನ್ ಮಾಡಿ ಹೇಳ್ತೆ' ಎನ್ನುತ್ತಾ ಫೋನ್ ಇಟ್ಟರು.

ಮೂವತ್ತೆದಾದರೂ ಇನ್ನೂ ಮದುವೆಯಾಗದೆ ಮಾಣಿಯಾಗೇ ಉಳಿದ ತನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತನ ಮಗ ಗೋಪಾಲನನ್ನು ಸುಕನ್ಯಾಳ ಕೈ ಹಿಡಿಯಲು ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಇನ್ನು ಕಾದು ಕುಳಿತರೆ ಇವನ ಮದುವೆ 'ಎಂದೂ ಬಾರದ ನಾಳೆ'ಯಾಗುವುದು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿ, ಉಳ್ಳೂರಿಗೆ ಹೋಗಲು ಬಸ್ ಹಿಡಿದರು.

* * *

ಕೆದ್ದಾಯರು ಸುಕನ್ಯಾಳಿಗಾಗಿ ಆರಿಸಿದ ವರ ಗೋಪಾಲ ಭಟ್ಟರ ಊರು ಉಳ್ಳೂರು. ಪುರೋಹಿತ ರಾಮಚಂದ್ರ ಭಟ್ಟ ಮತ್ತು ಜಾನಕಿಯಮ್ಮನ ನಾಲ್ಕು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಮೂರನೆಯವ. ಗೋಪಾಲನ ಅಣ್ಣಂದಿರೊಬ್ಬರು ಓದಿ ಬೇರೆ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಹಿಡಿದಿದ್ದರೆ, ತಂಗಿಯೂ ಡಿಗ್ರಿ ಮುಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಮದುವೆಯಾಗಿ ಬೊಂಬಾಯಿಯಲ್ಲಿದ್ದಳು. ಗೋಪಾಲನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ವಿದ್ಯೆ ಅಷ್ಟಕಷ್ಟ. ಲೆಕ್ಕ ನುಂಗಲಾರದ ತುತ್ತಾಗಿ, ಗೋಪಾಲನನ್ನು ಹತ್ತನೆ ಕ್ಲಾಸಿನ ಗಡಿ ದಾಟದಂತೆ ಮಾಡಿತು. ತಂದೆ ರಾಮಚಂದ್ರ ಭಟ್ಟರು ದೈವೇಚ್ಛೆ ಅರ್ಥವಾದವರಂತೆ 'ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯವಾಗಿ ಬಂದ ಪುರೋಹಿತಿಯನ್ನು ಗೋಪಾಲ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರಾಯಿತು, ವರಮಾನಕ್ಕೇನು ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ, ಮದುವೆ, ಉಪನಯನದ ಸೀಸನಲ್ಲಂತೂ ವರಮಾನ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮ್ಯಾನೇಜರಿಗಿಂತೇನೂ ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ, ಉಳಿದ ಸೀಸನಲ್ಲಿ ಶ್ರಾದ್ಧ, ಶಾಂತಿ, ಪುಷ್ಪಿ ಹೀಗೆ ಹತ್ತು ಕಾರ್ಯಗಳಿವೆ ಎಂದುಕೊಂಡರು.

ಗೋಪಾಲ ಹತ್ತನೆಯ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರನೆಯ ಸರ್ತಿಯೂ ಫೇಲಾದಾಗ ವೇದಾಧ್ಯಯನದ ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿದ. ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ವೇದ ಕಲಿತ ಗೋಪಾಲ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಮದುವೆ, ಉಪನಯನ ಮಾಡಿಸುವಷ್ಟು ಪಳಗಿದ. ರಾಮಚಂದ್ರ ಭಟ್ಟರು ಸುಲಭದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಎರಡು ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಮಗಳ ಮದುವೆಯನ್ನು ಹೂವೆತ್ತಿದಂತೆ ಸುಲಭದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿದ್ದರು. ಇನ್ನು ಉಳಿದದ್ದು ಗೋಪಾಲನ ಮದುವೆ. ಎತ್ತರ ಸುಮಾರು ಆರಡಿಯಿದ್ದು, ಗೋದಿ ಬಣ್ಣದ, ಉತ್ತಮ ಗುಣ ನಡತೆಯ ಗೋಪಾಲ, ಉತ್ತಮ ವರನ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡ ತೊಡಗಿದರೆ ಗೋಪಾಲನ ಹೆಸರು ಮೊದಲನೆಯದಾಗಬಹುದಿತ್ತು. ಆದರೆ ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಎಡವಟ್ಟಾಗಿ ಎಸ್‌ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಸಿ ಗಿಂತ ಮುಂದೆ ಹೋಗದೆ, ಕೆಲಸ 'ಪುರೋಹಿತಿಗೆ' ಎಂಬ ಸ್ವ ಉದ್ಯೋಗವಾಗಿರುವುದು ಒಂದು ತೊಂದರೆಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿರುವ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ ಇಂಜಿನಿಯರಾಗಿದ್ದುದು ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿತು.

ಉಳಿದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರಿಯಲ್ಲಿರುವ ವರನ ಮೇಲೆಯೇ ಕಣ್ಣು ಹೀಗಾಗಿ ಗೋಪಾಲ ಯಾರಿಗೂ ಬೇಡವಾಗಿ ಹೋದ. ಕೆದ್ದಾಯರು ಬೆಳ್ಳಿ ಬಟ್ಟಿನಿಂದ ಇಳಿದು ಸೀದಾ ರಾಮಚಂದ್ರ ಭಟ್ಟರ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲು ಬಡಿದರು. ಬೆಳ್ಳಿ ಬೆಳ್ಳಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಬಟ್ಟಿನಿಂದ ಇಳಿದ ಕೆದ್ದಾಯರನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಭಟ್ಟರಿಗೆ ಅನ್ನಿಸಿತು. ಏನೂ ಕಾರಣವಿಲ್ಲಕೊಂಡೇ ಕೆದ್ದಾಯರು ಹಾಜರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇರಲಿ ಅವರ ಬಾಯಿಂದಲೇ ವಿಷಯ ಹೊರಗೆ ಬರಲಿ

ಎಂದುಕೊಂಡರು. ಜಾನಕಿಯಮ್ಮ ಬಡಿಸಿದ ಕೊಟ್ಟೆ ಕಡುಬನ್ನು ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಚಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅದ್ದುತ್ತ 'ಗೋಪಾಲನಿಗೆ ಒಂದ ಜಾತ್ಯ ಬಂದಿತ್ತ, ಜಾತ್ಯ ಮಾತ್ರ ಶೇ 70 ಹೊಂದಿಕೆ ಆತ್ತ, ಜೊತೆಯೂ ಹೊಂದಿಕೆ ಆತ್ತ, ಹುಡುಗಿ ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ ಇಂಜಿನಿಯರ್' ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಕೆದ್ದಾಯರ ಮಾತನ್ನು ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ತುಂಡರಿಸಿದ ಭಟ್ಟರು 'ಮಂಡೆ ಸಮ ಇತ್ತಾ? ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್' ಎಲ್ಲಾದರೂ ನಮ್ಮ ಮಗನು ಒಪ್ಪಿದ ಇತ್ತಾ?, ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳೇ ಗೋಪಾಲನು ಒಪ್ಪಿದಿಲ್ಲ ಅಂಭ್ರ' ಎಂದರು.

ಆಗ ಕೆದ್ದಾಯರು ಮೆಲ್ಲನೆ 'ಅದಾ ಹುಡುಗಿಗೆ ಇದ ಎರಡೇ ಮದುವೆ, ಆದ್ರೆ ವರ್ಷ ಮಾತ್ರ ಇನ್ನೂ ಮೂವತ್ತ, ಕಾಂಬೂಕ ಲಾಯ್ತು ಇದ್ದ, ಇಂಜಿನಿಯರ ಓದಿದ್ದ, ಗೋಪಾಲನಿಗೂ ವರ್ಷ 35 ಆತ ಬಂತ, ಅವನಿಗೆ ಹುಡುಗ ಹುಡುಕ ಸುರ ಮಾಡಿಯೇ 6-7 ವರ್ಷ ಆತ ಬಂತು. ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಮದುವೆಗಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಹುಡುಗರನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿ ಆಯ್ತು, ಒಂದನ್ನೂ ಬಿಡಲ್ಲ' ಎನ್ನುತ್ತಾ ಕಾಫಿ ಹೀರಿದರು. ಕೆದ್ದಾಯರು ಹೇಳಿದ್ದು ಸತ್ಯವಾದರೂ ಮಗನಿಗೆ ಎರಡನೆಯ ಮದುವೆಯ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ತರಲು ಮನ ಒಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಊರು ಕೇರಿಯವರೆಲ್ಲ ಏನೆಂದುಕೊಂಡಾರು? ಬಂದು ಬಳಗದವರೆಲ್ಲ ಸುಮ್ಮನೆ ಬಿಚ್ಚಾರಿಯೇ? ಏನಾದರೂ ಆಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಮಯ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತೂ ಕೆದ್ದಾಯರು ತಂದ ಸಂಬಂಧ ಬೇಡವೆನ್ನಲೂ ಆಗದೆ, ಹೂಂ ಎನ್ನಲೂ ಆಗದೆ ಭಟ್ಟರನ್ನೂ, ಗೋಪಾಲ, ಜಾನಕಿಯಮ್ಮನನ್ನು ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ಚಿಂತಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿತು. ಚಿಂತಿಸಿ ಹಣ್ಣಾದ ಗೋಪಾಲ ಮೆಲ್ಲನೆ 'ಅಪ್ಪಯ್ಯ ನಂಗೆ ಆ ಎರಡೆ ಮದುವೆ ಆಪು ಹುಡುಗಿ ಅಡ್ಡಿಲ್ಲ, ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟ ಅಂತ ಹುಡುಗ್ಗೆ ಕುಕ್ಕುತಿ, ಇನ್ನ ನಂಗೆ ಬರೂ ಜಾತ್ಯ ಎಲ್ಲ ಹೀಂಗೆ, ಅಮ್ಮನಿಗೂ ವಯಸ್ಸು ಆತ ಬಂತ' ಎಂದಾಗ ಭಟ್ಟರಿಗೂ, ಜಾನಕಿಯಮ್ಮನಿಗೂ ಮಗ ಹೇಳಿದ್ದು ಸರಿ ಎನಿಸಿತು.

ಊರವರಿಗೆ ಆಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದು ವಿಷಯ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಇರಲಿ ಎಷ್ಟು ದಿನ ಆಡಿಕೊಂಡಾರು? ಎಂದುಕೊಂಡರು. ಮಗನ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಸಿಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಭಟ್ಟರು ಕೆದ್ದಾಯರಿಗೆ ವಿಷಯ ತಿಳಿಸಿದರು. ಭಟ್ಟರ ಸಮ್ಮತಿ ತಿಳಿಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಕೆದ್ದಾಯರು ಮನದಲ್ಲೆ 'ಅಬ್ಬಾ ಒಂದು ಘಟ್ಟ ತಲುಪಿದೆ, ಇವರಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳಬೇಕಲ್ಲ ಎಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತ 'ಭಟ್ಟರೇ ನೀವೆಲ್ಲ ಒಪ್ಪಿದ್ದ ಬಾಳ ಸಂತೋಷ, ಇನ್ನೊಂದು ಸಣ್ಣ ವಿಷಯ ಇತ್ತ, ವಧು ಸುಕನ್ಯಾಳಿಗೆ 5-6 ವರ್ಷದ ಮಗಳ ಇದ್ದ, ಗಾಬರಿ ಅಪ್ಪದು ಬ್ಯಾಡ, ಮದುವೆ ಆಗ್ತಾ ಇದ್ದಾಂಗೆ ಮಗಿನ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ಲಿಗೆ ಸೇರಿಸ್ತು' ಎಂದು ಮೆಲ್ಲನೆ. ಇದನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಜಾನಕಿಯಮ್ಮ ತಲೆ ತಿರುಗಿ ಬಿದ್ದರು. ಅಮ್ಮನನ್ನು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸುತ್ತ ಗೋಪಾಲ 'ಅಮ್ಮ ನಾ ಈ ಮದುವೆ ಆದ್ರೆ ಎರಡ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಜೀವನ ಕೊಟ್ಟಾಂಗೆ ಆತ್ತ, ನಿಂಗೂ ಸೊಸೆ ಬತ್ತ, ಊರವರ ನಾಲ್ಕು ದಿನ ಆಡುತ್ತ, ಮತ್ತ ಬಾಲ ಮುಚ್ಚೊಂತೂ, ಕಾಲ ಈಗ ಬದ್ಲ ಆಯಿತ್ತ' ಎಂದ.

ಮಗನೇ ಒಪ್ಪಿರುವಾಗ ತಮ್ಮದೇನು? ಎಂದುಕೊಂಡರು ಜಾನಕಿಯಮ್ಮ. ಮದುವೆಗೆ ಎಲ್ಲಾರ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಸಿಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಕೆದ್ದಾಯರು ಬೆಂಗಳೂರಿನತ್ತ ತಮ್ಮ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಿದರು.

* * *

ಮದುವೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮುಂದೂಡುವುದು ಬೇಡವೆಂದು ಶ್ರಾವಣದಲ್ಲೇ ಇಡಲು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದರು. ಮದುವೆಗೆ ಮೊದಲು ಹುಡುಗಿ ನೋಡುವ ಶಾಸ್ತ್ರ, ನಿಶ್ಚಿತಾರ್ಥದ ಶಾಸ್ತ್ರವೂ ಮುಗಿಸಿದರೂ ಗೋಪಾಲ ಭಟ್ಟರಿಗೆ ಸುಕನ್ಯಾಳೊಡನೆ ಒಂಟಿಯಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವ ಸಂದರ್ಭ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಸುಕನ್ಯಾಳೊಡನೆ ಏನೇನೋ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ಹಾಕಿದ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರವೆಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಬರದೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಉಳಿಯಿತು. ಮದುವೆ, ಪ್ರಸ್ತ ಮುಗಿದರೂ ವಧು ವರರಿಬ್ಬರೂ ಅಪರಿಚಿತರಾಗಿಯೇ ಉಳಿದರು. ಮದುವೆ ಸುಕನ್ಯಾಳ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚೇನೂ ಬದಲಾವಣೆ ತರಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲಸದಿಂದಾಗಿ ಸುಕನ್ಯಾ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲೇ ಉಳಿಯಬೇಕಾಗಿರುವಾಗ ಗೋಪಾಲ ಭಟ್ಟರೇ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬರುವುದೆಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಗೋಪಾಲ ಭಟ್ಟರಿಗೇನೋ ಸುಕನ್ಯಾಳಿಗಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದರೂ ಮಾವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವುದು ಸರಿ ಕಾಣದೆ 'ಸುಕನ್ಯಾ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ದುಡಿತಿದ್ದೇವಲ್ಲ ಬೇರೆ ಮನೆ ಮಾಡೋಣ' ಎಂದಾಗ ಸುಕನ್ಯಾಳಿಗೂ ಅದು ಸರಿ ಕಂಡಿತು.

ಭಟ್ಟರೇ ಓಡಾಡಿ ಸುಕನ್ಯಾಳ ಆಫೀಸಿಗೆ ಹತ್ತಿರವಾಗಿ ಮನೆ ಹುಡುಕಿದರೆ, ಅಮ್ಮವನ್ನೂ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಹತ್ತಿರದ ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು. ಅಮ್ಮ